



Aktivnosti Cochrane BiH tijekom 2025. godine

Aktivnosti Cochrane BiH tijekom 2025. godine započeli smo sastankom članova koji je održan krajem 2024. godine, **09. prosinca 2024. godine**, gdje je najavljeno održavanje simpozija naše organizacije u Mostaru u 2025. godini. Zaključeno je da će taj i naredni sastanak biti posvećen istoj temi.

Naredni online sastanak članova Cochrane BiH upriličen je **11. ožujka 2025. godine** na kojem je definiran datum održavanja Simpozija, a to je 19. rujna 2025. godine.

Također je utvrđeno da će se navedeni događaj održati kao 2. bosanskohercegovački Cochrane simpozij i 17. hrvatski Cochrane simpozij. Na istom sastanku raspodijeljeni su zadaci među članovima koji će sudjelovati u organizaciji, provedbi i evaluaciji simpozija.

Na ovom sastanku suvoditeljica Svjetlana Grgić obavijestila je prisutne da je Nensi Bralić preuzela ulogu koordinatorice za prijevode Cochrane sažetaka od Ružice Tokalić.

Također je dogovoreno da će se na službenu web stranicu Cochrane BiH dodati e-obrazac u obliku pristupnice za nove članove Cochrane BiH.

Kontinuirana Obuka za koordinate kvaliteta koju provodi AKAZ održana je u **četvrtak 17. travnja 2025. godine** u prostorijama u hotelu Hollywood – Ilidža, na kojoj je sudjelovalo 40 predstavnika, kako iz javno zdravstvenih ustanova, tako i iz privatnih bolnica, poliklinika i ordinacija širom Federacije BiH. Na prezentiranom edukativnom modulu bilo je govora o “Medicini zasnovanoj na dokazima (EBM)” koju je prezentirala prof. dr. sc. Svjetlana Grgić, prim. dr. med, a i ujedno **predstavila rad Cochrane BH i Cochrane kolaboracije**. To je bila jedinstvena prilika pozvati sve zainteresirane zdravstvene profesionalce da se uključe u volonterski rad Cochrane BH i doprinose osnaživanju medicine zasnovane na dokazima.

U **četvrtak, 12. lipnja 2025. godine**, Cochrane Hrvatska je na Medicinskom fakultetu u Splitu organizirao 2. godišnji sastanka europskih Cochrane direktora. Prvi skup održan je u Beču 2024. godine s ciljem boljeg povezivanja i suradnje europskih Cochrane centara. Ove godine je sastanku nazočilo preko 20 sudionika iz 13 zemalja: Austrije, Belgije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Italije, Nizozemske, Njemačke, Norveške, Poljske, Rusije, Španjolske, Švedske i Švicarske. Cochrane BiH predstavljale su suvoditeljica prof. dr. sc. Svjetlana Grgić i prim.dr. Gordana Berić Jozić.

Početak svibnja 2025. godine održan je online sastanak članova Cochrane BiH, na kojem je predstavljena inicijativa za organizaciju sastanka svih zainteresiranih predstavnika ustanova tercijarne razine te medicinskih fakulteta iz Bosne i Hercegovine na Medicinskom fakultetu u



Mostaru, s ciljem njihova uključivanja u rad Cochrane BiH. Pozivnice za navedeni sastanak, čiji je datum održavanja definiran 23. lipnja 2025. godine, upućene su na brojne adrese diljem Bosne i Hercegovine.

Dana 23. lipnja 2025. godine održan je sastanak u vijećnici Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, a na istom su sudjelovali predstavnici: Medicinski fakultet Banja Luka, Medicinski fakultet Foča Istočno Sarajevo, Opća bolnica Konjic, Kantonalna bolnica „dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać, UKC Sarajevo, Dom zdravlja Prozor-Rama, bolnica „fra Mato Nikoić“ Nova Bila, Javna zdravstvena ustanova Trebinje, Opća bolnica Tešanj, Dom zdravlja „Stari Grad“ Mostar, Javna zdravstvena ustanova Centar Brčko-Brčko distrikt, Medicinski fakultet Zenica, Agencija za kvalitetu i akreditaciju (AKAZ) u FBiH, Dom zdravlja Jablanica.

Na sastanku su dekan Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru prof. dr. Ivan Ćavar, prof. dr. Svjetlana Grgić (Cochrane BH) te prof. dr. Irena Zakarija-Grković (Cochrane Hrvatska) predstavili ciljeve i aktivnosti Cochrane-a, kako na globalnoj, tako i na lokalnoj razini, kao i značaj i doprinos novog članstva za rad Cochrane BiH. Na sastanku je poučen veliki broj novih članova Cochrane BiH, a nakon sastanka sklopljen je velik broj Ugovora o partnerskoj suradnji između Cochrane BiH i javnozdravstvenih institucija, odnosno visokoškolskih ustanova. Sastanak je donio veliki korak naprijed za Cochrane BiH.

Tijekom ljeta poslane su brojne zamolbe za financijskom i drugom vrstom pomoći u organiziranju našeg Simpozija. Između ostalog, Vladi Hercegovačko-neretvanske županije (HNŽ), Ministarstvu zdravstva, rada i socijalne skrbi HNŽ, Zavodu zdravstvenog osiguranja HNŽ, Gradu Mostaru, Vladi Zapadnohercegovačke županije (ŽZH), Gradu Široki Brijeg i mnogim drugim. Financijsku podršku su izrealizirali do kraja godine Grad Mostar u vrijednosti 1000 BAM, grad Široki Brijeg u vrijednosti 1000 BAM i ZZO HNŽ u vrijednosti 1000 BAM. 2. bosanskohercegovački Cochrane simpozij i 17. hrvatski Cochrane simpozij održan je **19. rujna 2025. godine** u Velikom amfiteatru Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru pod naslovom **"Od dokaza do prakse: jačanje temelja za donošenje kliničkih odluka."**

Simpozij je okupio stručnjake iz BiH, Republike Hrvatske i inozemstva, a cilj je bio unaprijediti kulturu donošenja odluka u medicini temeljenoj na dokazima, te je bilo oko 100 sudionika

"Cochrane je svjetski prepoznata organizacija koja promovira medicinu utemeljenu na dokazima, a naš cilj je kroz ovaj simpozij dodatno osnažiti kulturu kritičkog promišljanja, kulturu znanstvene izvrsnosti, a samim tim ćemo dati smjernice za poboljšanje kvalitete zdravstvene skrbi", kazao je dekan Medicinskog fakulteta prof. dr. Ivan Ćavar.

"Sustavni pregledi najpouzdaniji su izvor znanstvenih dokaza, a naši sustavni pregledi su zlatni standard" riječi su voditeljice Cochrane Hrvatska - prof. dr. Irene Zakarija-Grković.



Prof. dr. Ana Marušić iz Cochranea Hrvatska naglasila je da joj je veliko zadovoljstvo što se ovakav simpozij održao baš na Medicinskom fakultetu u Mostaru koji je nositelj izvrsnosti u medicini, a posebno u medicini koja je primijenjena u praksi.

Suvoditeljica Cochranea BiH prof.dr. Svjetlana Grgić istaknula je “kako je Cochrane tu da približi sve ove dostupne znanstvene informacije svima koji ih trebaju”.

“U lipnju ove godine napravili smo Cochrane sastanak za sve zainteresirane partnerske organizacije i nakon toga zaista imamo veliki broj zainteresiranih diljem Bosne i Hercegovine, od Zenice, Bihaća, Prijedora, Trebinja, Foče, Banja Luke, Sarajeva i tako dalje. To nam je veliko zadovoljstvo jer samo tako zajedničkim radom možemo doprinijeti razvoju zdravstvenog sustava unutar BiH”, kazala je prof. Grgić.

Na simpoziju sa odličnim prezentacijama odnosno predavanjima, predstavila se prof. Lotty Hooft (Cochrane Nizozemska) i govorila o implementaciji medicine utemeljene na dokazima u bolničkim sustavima.

Joanna Zajac (Cochrane Poljska) predstavila je deset godina djelovanja Cochranea u Poljskoj. Istaknula je da sustavni pregledi u toj zemlji još uvijek pronalaze svoje mjesto, ponajviše zato što se percipiraju kao „sekundarne studije“. Unatoč tome, poljski Cochrane intenzivno i uspješno radi na njihovoj popularizaciji i prevođenju, a prevedeni materijali sve češće pronalaze put do kliničara i služe kao vrijedan alat u svakodnevnoj praksi.

Goran Poropat (Cochrane Hrvatska) govorio je o raznim dijagnostičkim metodama i izboru zlatnog standarda u dijagnostici žučnih kamenaca, prezentirajući pristup temeljen na dokazima te načine na koji se može poboljšati kvaliteta dijagnostičkih postupaka.

Jelena Kalinić iz BiH, osvrnula se na vezu između medicine utemeljene na dokazima i istraživačkog novinarstva.

Snježana Stanarević Katavić iz Osijeka, Hrvatska, održala je predavanje pod naslovom „Od Google-a do ChatGPT-ja: Digitalna zdravstvena pismenost među pacijentima“, gdje se osvrnula na najčešće izvore informacija kojima pacijenti gravitiraju.

Nakon svake sesije uslijedile su rasprave, razmjena iskustava, a na kraju su doneseni zaključci Simpozija s naglaskom na potrebu jačanja regionalne i međunarodne suradnje u razvoju i implementaciji medicine utemeljene na dokazima.

Posljednji online sastanak članova Cochranea BiH, **održan je 11. prosinca 2025.godine**, na kojem su sumirani rezultati aktivnosti u 2025. godini.

Ono što je bitno istaći na kraju izvješća je da je prim. dr. Gordana Berić Jozić izabrana za najprukativnijeg prevoditelja Cochranea Hrvatska za 2024. godinu, za što je dobila pohvalnicu.



Gordana Berić Jozić uključena je od 2017. godine u aktivnosti svjetskog pokreta Cochrane, medicine temeljene na dokazima. Njen početak u Cochrane vezan je za osnivanje Cochrane Bosne i Hercegovine u svibnju 2018. godine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru. Tada, zajedno sa nekolicinom ljeknika, među kojima je i prof. dr. sc. Svjetlana Grgić, suvoditeljica BiH Cochrane, krenula je u aktivni volonterski angažman, i sudionik je brojnih uspješno realiziranih projekata.

Članovi Cochrane BiH aktivno sudjeluju u prevodenju sažetaka i tijekom 2025. Ostvarili su ukupno 69 prijevoda za Cochrane Hrvatska.